

Van gölü işletmesi kanunu

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 17 / VI / 1936 - Sayı : 3332)

No.
3025

Kabul tarihi
10 - VI - 1936

BİRİNCİ MADDE — Van gölünde her nevi makinalı ve makinasız vasıtalarla (Beş «dahil» gros tonilâtoya kadar olanlar müstesna) yapılacak alelûmum yük ve yolcu nakliyatı ve bu maksadla göl çevresinde iskele, mendirek, rıhtım ve antrepolar inşa etmek ve işletmek hakkı Devlet inhisarına alınmış ve bu inhisarı işletmek üzere hükmî şahsiyeti haiz olmak, İktisad vekâletine bağlı bulunmak ve merkezi İktisad vekâletince tayin olunmak üzere (Van gölü işletme idaresi) kurulmuştur.

İKİNCİ MADDE — Van gölü işletme idaresi ticarî usullere göre idare olunur. Bu idarenin bütün muamelât ve sarfiyatı muhasebei umumiye, arttırma ve eksiltme ve ihale kanunları hükümlerine ve Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Van gölü işletme idaresinin sermayesi aşağıdaki fıkralarda yazılı kıymetlerden terekküb eder:

A - Van gölü gemi işletme idaresinden devralınarak bu kanuna göre kıymetlenirilecek deniz vasıtaları ve sahildeki mebanî ve tesisat tutarı;

B - Gölde münakalâtın temin ve tevsii maksadile yeni nakil vasıtaları tedariği, işletme merkezinde lüzumlu binalar inşası, Tatvan civarında bir göl tersanesi kurularak bu tersaneye muktazi binaların inşası, tesisatın yapılması ve makinelerin satın alınması, göl sahilinde lüzum görülecek yerlerde iskele ve antrepolar inşası, inhisarın tesisi yüzünden çalışamayacak olub hususî şahıslara aid bulunan ve deniz ticaret kanununun 1020 nci maddesinin tarifâtı dairesinde yola elverişli olan deniz vasıtalarının ve kezalik bu mahiyette olan iskeleler ile bu iskeleler üzerindeki tesisatın bu kanuna göre takdir edilecek kıymeti mukabilinde satın alınabilmesi için bir defaya mahsus olarak Hazine tarafından işbu işletme idaresine verilecek olan (200 000) lira.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Van gölü işletme idaresi:

A - Bu kanunla Devlet inhisarına alınan ve birinci maddede sayılan hususâtı yapmak ve işletmek;

B - Gölün tabii servetlerini istihsal ve istismar ve göl civarında idarenin mevaddı müstehlîkesini teşkil edecek mekşuf ve gayrimekşuf madenlerin işletme ve intifa haklarını İktisad vekâletinin vukubulacak talebi üzerine İera Vekilleri Heyeti kararile ve Etibankla müşterek çalışmak üzere işletme işleriyle uğraşır.

Van gölü işletme idaresi, (B) bendi mucibince işletme ve intifa hakkı Etibankla birlikte Van gölü işletme idaresine verilecek olan işlerden bir veya bir kaçını veya tamamını (İera Vekilleri Heyetinin izni alınmak şartile) ve muayyen müddetlerle başkalarına veya tamamını Etibanka devredebilir veya tamamını Etibanktan devralabilir.

BEŞİNCİ MADDE — Van gölü işletme idaresi nezdinde daimî bir murakıb bulunur. Maliye ve İktisad vekâletlerince müştereken tayin edilen bu murakıb idare muamelâtını murakabe ile mükellef olub vazifesi kezalik Maliye ve İkti-

ad vekâletlerince müştereken tesbit olunur. Murakıbin ücreti bu idarenin kadrosunda gösterilir.

ALTINCI MADDE — İktisad vekâleti en az senede bir defa olmak üzere üç aylık dönemlerle idarenin bütün muamelât ve hesabatını teftiş ettirir.

YEDİNCİ MADDE — Von gölü işletme idaresinin müdürü İktisad vekâletince tayin edilir.

SEKİZİNCİ MADDE — Van gölü işletme idaresinin müdürden başka memurlarının sureti tayin, vazife ve salâhiyetleri ve işletmenin sureti idaresi, iş kâğıtları bu kanunun neşri tarihinden itibaren en çok altı ay zarfında yapılacak bir nizamname ile tayin olunur. Bu nizamname yapılmıyaya kadar bu maddede sayılı hususlar İktisad vekâletince tanzim edilir.

DOKUZUNCU MADDE — Von gölü işletme idaresinin hesabat ve muamele senesi takvim senesidir. İdarece tanzim edilecek senelik blânço, kâr ve zarar hesapları müteakib senenin ilk ikinci ayı zarfında idarece ihzar ve İktisad vekâletince idare nezdindeki murakıbine tevdi edilir.

Murakıb blânçoğu tetkik ve kuyudu hesabıyeye mutabakatını tasdikten sonra müteakib nâtik bir raporla İktisad vekâletine gönderir. Bu rapor ve idarece tanzim edilmiş olan blânço, kâr ve zarar hesapları vekâlete tevdi tarihinden itibaren bir ay içinde tetkik edilerek İktisad vekâletinin müteakibinde birlikte umumî heyete gönderilir. Bu idarenin senelik bütçesi de idarece tanzim ve ihzar edilerek takvim senesi başından en az iki ay evvel İktisad vekâletine tevdi olunur. İktisad vekâleti bu bütçeyi tetkik ederek müteakibi ile birlikte on beş gün içinde umumî heyetin tasdikına arz eder.

ONUNCU MADDE — Van gölü işletme idaresinin umumî heyeti, Büyük Millet meclisinin İktisad ve Divanı muhasebat ve Bütçe encümenlerinden teşekkül eder. Blânço, kâr ve zarar hesaplarının katılması Umumî heyetin tasdikına bağlı olup bu tasdik, idarenin ibrasını da tazammun eder.

ON BİRİNCİ MADDE — Van gölü işletme idaresinin blânçosunda zarar olduğu takdirde işbu zarar her sene İktisad vekâleti bütçesine konulacak yardım tahsisatı ile kapatılır. Blânçoğa nazaran tahakkuk edecek safî kârdan idarenin inkişafına lüzum olan miktar Umumî Heyet tarafından ayrıldıktan sonra müteakibi Hazineye tekiye edilir.

ON İKİNCİ MADDE — Van gölü işletme idaresi her nevi deniz ve sıhhiye resimlerinden muafır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Van gölü işletme idaresinin para ve malları, blânço, zabıtname, rapor ve başka bütün evrak, defter ve vesaiiki üzerine suç işleyenler bu suçlarından dolayı Devlet memurları gibi ceza görürler.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Van gölü işletme idaresinin işgal mevzuuna dahil bütün işlerinin ücret tarifesi işletme idaresince tesbit ve İktisad vekâletince tasdik ile tekemmül eder.

ON BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun meriyete konduğu tarihten sonra gelecek ilk takvim senesi başına kadar olan müddet bir hesap devresi addolunur.

Bu idarenin 1936 yılı bütçesi ve kadrosu İktisad vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

Bu idarenin 1936 yılına aid bütçe ve hesapları 2933 numaralı kanun mucibince

1936 yılı haziran ayı için verilen bir aylık muvakkat bütçe devrelerini de ihtiva eder.

MUVAKKAT MADDE — Van gölü işletme idaresinin mameleki bütün hukuk ve vعاibi ile birlikte (Van gölü işletme idaresi) ne geçmiştir.

Bunlar ile Van gölünde mevcut iskele ve tesisatın, nakil vasıtalarının kıymetleri Maliye, İktisad ve Dahiliye vekâletlerince mahallen tayin edilecek birer aza ile Van gölü işletme idaresi müdüründen mürekkebe dört kişilik bir heyet tarafından en geç altı ay zarfında takdir edilir.

ON ALTINCI MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ON YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13 haziran 1936

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 - VI - 1936 ve 1/538
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	13 - VI - 1936 ve 4/535
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	11 2
		12 120,173:175,176,180:183